

## **Abstrakt**

Diplomová práce popisuje způsoby vyjádření posesivity v českém znakovém jazyce, a to s využitím replikace výzkumu popsáno v publikaci *Possessive and existential constructions in sign languages* (Zeshan – Perniss, 2008), která je součástí série formulující první poznatky týkající se typologie znakových jazyků. První části práce věnují pozornost teoretickému kontextu – kategorii posesivity a definici některých základních termínů, teorii univerzálií, jazykové typologii obecně a typologii znakových jazyků. Následně je představena výchozí publikace (Zeshan – Perniss, 2008) – její teoretická východiska (atributivní a predikativní konstrukce, zcizitelná a nezcizitelná posese, schémata událostí), design výzkumu (dotazník a elicitací materiály) a výsledky, k nimž autoři došli na základě dat z 28 znakových jazyků. Výzkum posesivity v českém znakovém jazyce proběhl ve dvou fázích: 1) rozhovor s lingvisticky vzdělanou rodilou mluvčí na základě dotazníku uvedeného ve výchozí publikaci (Zeshan – Perniss, 2008), 2) elicitace posesivních konstrukcí od dvanácti respondentů (šesti dvojic), kterým byly zadány elicitací úkoly užití ve výchozím výzkumu (Zeshan – Perniss, 2008). Na základě analýzy získaných dat (anotace v programu ELAN 6.4, tvorba excelové tabulky s podrobnými popisy zaznamenaných konstrukcí a jejich analýza) jsou popsány jednotlivé typy konstrukcí a prostředků užívaných v českém znakovém jazyce k vyjádření posesivity (zejména atributivní a predikativní konstrukce). Poznatky vyplývající z této analýzy jsou usouvztažněny se závěry autorů výchozí publikace (Zeshan – Perniss, 2008).

## **Klíčová slova**

český znakový jazyk, znakové jazyky, posesivita, posesivní konstrukce, jazyková typologie, typologie znakových jazyků, posesivní zájmena